

REPUBLICA MOLDOVA

CONSILIUL RAIONAL TELENEȘTI

MD-5801, or.Telenești, str.31 August, 9 tel: (258)2-20-58, 2-26-50, fax: 2-24-50
www.telenesti.md, consiliul.raional-telenesti@apl.gov.md consiliul@telenesti.md

DECIZIA nr. 4/10

din 21 octombrie 2025

Cu privire la situația din sectorul agrar al raionului și măsurile întreprinse pentru diminuarea impactului climateric asupra producătorilor agricoli și economiei raionului

În temeiul art. 43 alin. (1) lit. j), art. 46 alin. (1) și art. 53 lit. q) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, examinând Nota Informativă cu privire la situația din sectorul agrar al raionului și măsurile întreprinse pentru diminuarea impactului climateric asupra producătorilor agricoli și asupra economiei raionului, Consiliul raiona

DECIDE:

1. Se ia act de Nota informativă prezentată de [REDACTED] și [REDACTED] privitor la situația din sectorul agrar al raionului și măsurile întreprinse pentru diminuarea impactului climateric asupra producătorilor agricoli și economiei raionului.

2. Direcția Agricultură și Alimentație:

- va continua asigurarea la nivel local a procesul de implementare a politicilor de stat în domeniul agriculturii și alimentației;
- va acorda asistență consultativă și practică producătorilor agricoli din raion în vederea organizării și desfășurării lucrărilor din sector și atragerea investițiilor;
- va monitoriza și analiza informațiile din agricultura raionului și va interveni cu recomandări concrete pentru dezvoltarea unei agriculturi competitive.

3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama vicepreședintelui raionului pe probleme economice.

4. Prezenta decizie urmează a fi adusă la cunoștința titularilor funcțiilor vizate, se publică pe site-ul www.telenesti.md și intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al actelor locale.

Președintele ședinței

Secretarul Consiliului raional

Vasile GUZUN

Vasilii BULAT

Notă informativă

privind situația din sectorul agrar al raionului și măsurile întreprinse pentru diminuarea impactului asupra producătorilor agricoli și economiei raionului

Raionul Telenești dispune de circa :

45656 ha teren cu destinație agricolă din care

40328 ha arabil

4832 ha plantații multianuale inclusiv

1635 ha livezi

1704 ha vii

1395 ha nucifere

103 ha alte culturi

5722 ha grădini și loturi de pe lângă casă

În toamna anului 2024 și primăvara 2025 au fost însămânțate culturi de I și a II grupă

Grâu de toamnă - 8500 ha

Orz de toamnă - 800 ha

Rapiță - 1500 ha

Mazăre - 200 h

Orz de primăvară - 100 ha

Floarea soarelui - 10500 ha

Porumb - 7500 ha

Sorg - 400 ha

Vică, Ovăz, lucernă și altele - 500 ha.

În total culturile de prima grupă au constituit circa - 11100 ha.

Culturile de grupa II - 18900 ha.

După finisarea recoltării culturilor de grupa I sau primit următoarele rezultate :

Grâu - suprafața recoltată - 8500 ha am obținut -- 27.053 tone ori - 3,2 t/ha

Orz - suprafața recoltată - 900 ha am obținut - 2555 tone sau - 2,8 t/ha

Rapiță - suprafața recoltată - 1230 ha am obținut - 3145 tone sau - 2,55 t/ha

Mazăre - suprafața recoltată - 200 ha am obținut - 330 tone sau - 1,65 t/ha

Menționăm că aceste rezultate, sunt în mijlociu pe raion, însă unii producători agricoli au obținut în jur de 4 - 4,5 t/ha la grâu, 3, 5 - 4,5 t/ha la orz, și la alte culturi de asemenea au fost indicii mai înalți.

Pornind de la datele ministerului de ramură, pentru anul 2024 sa determinat o reducere a volumului producției agricole de circa -15%, ca comparație în raion reducerea volumului producției a fost estimativ de - 40 %. Scăderea a fost condiționată, în special, de recoltele mai mici de cereale, floarea soarelui, struguri și mere, și sa atenuat ușor de majorarea producției animaliere.

În pofida șocurilor climatice tot mai frecvente, structura culturilor anuale continuă să fie dominată de porumb, grâu și floarea soarelui - culturi cu valoare adăugată redusă, care în 2024 au constituit 72% din suprafața însămânțată: Și această proporție se menține an de an fără devieri notabile.

În același timp, culturile cu valoare adăugată potențial mai mare - precum legumele, cartofii sau etero-oleaginoasele rămân cu ponderi reduse. Aceasta, deoarece respectivele culturi rămân în mare parte o preocupare a sectorului individual, nefiind atractive sectorului corporativ din cauza nevoii mai mari de forță de muncă, dar și a lipsei unor stimulente diferențiate în raport cu celelalte culturi.

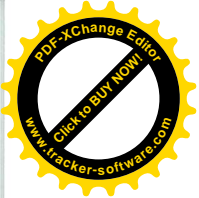
În cazul producției animaliere se constată aceeași valoare aproximativ de 4 ani, dar situația este generată de reducerea bazei de producere a efectivului de animale din cadrul gospodăriilor populației.

Conform datelor prezentate de întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), recolta globală și roadă medie la 1 hectar pe principalele culturi agricole se prezintă în anexa 1

Indicatorii sociali - economici an. 2024

INDICATORI	Unitatea de măsură	2023	2024	în % față de 2023
Volumul l producției agricole în prețuri curente, total	mil. lei	980,00	590,00	60,20%
Inclusiv: producția vegetală, total	mil. lei	898,00	504,00	56,12%
suprafețe de terenuri agricole consolidate	Mil. lei			
producția animalieră, total	mii ha	82,00	86,00	104,88%
Mijloace financiare utilizate pentru susținere sectorului agrar: total	Mil. lei	18417,70	301178,00	1635,26%
stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale, asociațiile de economii	mii lei	5292,80	15914,00	300,67%
- stimularea înființării plantațiilor pomicole	mii lei	162,50	123,46	75,97%
subvenții la procurarea tehnicii și utilajului agricol și a echipamentului pentru irigare	mii lei	4752,50	5653,00	118,95%
Subvenționarea sectorului zootehnic	mii lei	3174,20	18721,00	589,79%
stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat	mii lei	205,60	257,70	125,34%
stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare	mii lei	569,40	632,50	111,08%
stimularea procurării animalelor de prăsilă	mii lei	458,10	0,00	0,00%
Producția agricolă pe tipuri:				
- culturi cerealiere și leguminoase-boabe	tone	110702,00	53129,00	47,99%
grâu	tone	37500,00	18920,00	50,45%
orz	tone	3240,00	1952,00	60,25%
ovăș	tone	793,00	200,00	25,22%
mazăre	tone	800,00	298,00	37,25%
porumb	tone	26770,00	3500,00	13,07%
rapița	tone	3864,00	1135,00	29,37%
- floarea soarelui	tone	17487,00	10246,00	58,59%
- tutun	tone	0,00	0,00	0
- cartofi	tone	558,00	8,00	1,43%
- legume	tone	3840,00	3780,00	98,44%

- fructe și pomușoare	tone	8270,00	6750,00	81,62%
- struguri	tone	7580,00	6340,00	83,64%
Suprafețele însămânțate cu culturi agricole	tone	38420,00	30706,00	79,92%
Inclusiv: plantații multianuale	ha	6602,00	5059,00	76,63%
<i>Din care:</i> vii	ha	2898,00	1705,00	58,83%
Livezi	ha	1896,00	1635,00	86,23%
Plantații noi de vii	ha	0,00	0,00	0
Plantarea noi livezi	Ha	7,00	2,94	42,00%
Plantare de nucari	ha	1558,00	7,63	0,49%
Efectivul de vite și păsări:				
- bovine	mii cap.	3,26	3,17	97,24%
din care vaci	mii capete	1,84	1,89	102,72%
- porcine	mii capete	12,23	11,49	93,95%
- ovine și caprine	mii capete	21,50	19,89	92,51%
- cabaline	mii capete	0,69	0,69	100,00%
- păsări	mii capete	174,66	161,26	92,33%

Cu privire la situația creată în agricultura raionului ca rezultat a calamităților naturale din anul curent și măsurile întreprinse pentru diminuarea impactului asupra stării economice a agenților economici din agricultură și economiei raionului .

În urma înghețurilor din iarnă la 4 agenți economici au avut de suferit culturile agricole cum sunt rapița și coriandru. Au fost reînsămânțate – 225 ha rapiță și 30 ha coriandru. Valoarea estimativă a producției compromise a alcătuit : la rapiță - 2.384.147 lei și la coriandru – 450.000 lei.

În rezultatul înghețurilor de la începutul lunii aprilie au înghețat multe suprafețe cu plantații multianuale în deosebi livezile de caise, persic, cireșe, prun și nucifere.

Conform Ordinul nr. 49/150 din 25.03. 2024 “ Cu privire la aprobarea Îndrumarului metodic pentru evaluare gradului de afectare a culturilor agricole urmare a situațiilor excepționale cu caracter natural “ .am recomandat tuturor primăriilor convocarea comisiilor locale pentru situații excepționale cu participarea reprezentanților Direcției Agricultură și Alimentație a Consiliului raional și Secției Situației Excepționale pentru examinarea și documentarea pagubelor pricinuite de înghețuri .

Sau convocat , examinat și documentat pagubele sus menționate în 18 primării.

Comisia din primărie sau deplasat la fiecare agent economic din localitate pentru determinarea gradului de afectare a culturilor agricole..

În rezultatul examinării și documentării au fost întocmite și prezentate actele de constatare a calamităților naturale la Direcția Agricultură și Alimentație și la SSE .

Ulterior datele din acte au fost introduse în Registrul calamităților naturale și prezentate la Direcția politici de producție ,procesare și reglementare a calității produselor de origine vegetală a MAIA .

În rezultatul evaluării sa constatat; Valoarea estimativă a producției compromise a alcătuit circa 16 Mln.lei.

Conform HG nr. 602 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a ajutorului financiar pentru fermierii afectați de înghețurile târzii din primăvara anului 2025 la cultura de sfeclă de zahăr și la plantațiile perene , precum și pentru compensarea pagubelor la vița de vie ca urmare a furtunii din raionul Cahul din 21 iunie 2025. Au fost alocate MAIA din Fondul de intervenție al Guvernului mijloace financiare în sumă de 100 MLN. Lei .

Toți fermierii (persoane juridice) care au avut de suferit în urma înghețurilor din primăvara anului curent și au întocmit actele de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole urmează să depună documentele necesare la AIPA în termen de 20 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament.

Acordarea ajutorului financiar la plantațiile perene afectate de înghețurile târzii de primăvară cu grad de afectare de 100 %, cuantumului ajutorului per ha este stabilită, în funcție de specie, după cum urmează :

Cais – 13000 lei/ha
Cireș - 14000 lei/ha
Mere - 8000 lei/ha
Migdal – 10000 lei/ha
Piersic - 10000 lei/ ha
Prun - 12000 lei/ ha.

Pentru suprafețele afectate parțial (cu un grad de afectare mai mic de 100 %) , dar nu mai mic de 50 % - gradul de afectare, cuantumului plății se va calcula prin aplicarea unui coeficient de afectare . De exemplu :

60% - coeficient 0,6 .

Ajutorul financiar se acordă solicitanților de înghețurile târzii de primăvara anului 2025 prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Cererile de către agenții economici din agricultură au fost depuse în termenii stabiliți (20 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament), ori până la data de 14 octombrie 2025.

La ședința de informare AIPA cu genericul “ Oportunitățile de subvenționare din FNDARM – 2025 ” care sa desfășurat pe data de 06 octombrie a. curent în incinta consiliului raional Sîngerei au fost prezentate de către reprezentanții AIPA - Oportunitățile de subvenționare (plăți postinvestiții, investiții pe etape și în avans, plăți directe în sectorul zootehnic , per cap de animal etc.). Referitor la ajutorul financiar solicitanților de înghețurile târzii de primăvară sa promis pînă la finele anului să fie alocate mijloacele financiare beneficiarilor care au depus cereri la AIPA.

Sectorul Zootehnic

În raion sectorul zootehnic se prezintă astfel

Exploatații autorizate sanitar-veterinar activează :

Bovine - 11 ferme cu un efectiv de - 1164 capete.
Ovine și Caprine – 2 ferme cu un efectiv de - 726 capete
Porcine - 3 ferme - 5665 capete.
Păsări - 13 ferme – 144.600 capete.

Funcționează de asemenea 4 unități de incubație a ouălor
3 unități de colectare și exportul animalelor vii (bovine) ,
1 unitate de colectare și exportul animalelor vii (ovine și caprine).
1 Târg de animale .

În sectorul privat situația este următoarea :

Bovine total - 2175 capete
Porcine – 7313 capete
Ovine – 14234 capete
Caprine – 4100 capete
Cabaline – 693 capete.
Iepuri – 9075 capete
Familii de albine – 5861
Cîini – 15644 capete.
Păsări :
Galinacee – 77250 capete.
Palmipede – 16815 capete.

Producția animală În ianuarie-decembrie 2024, în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), au un bilanț animale a fost înregistrată creșterea producției de ouă cu 0,2 %. Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) a crescut cu 29,4 %, iar producția de lapte s-a mărit cu 37 %.

efectivul de animale în gospodăriile de toate categoriile pe principalele specii se prezintă după cum urmează în anexa 1

La toate măsurile de subvenționare suma subvențiilor achitate de către Agenția de Intervenții și Plăți în Agricultură este de 41,7 mil lei ce reprezintă o creștere de 23,3 mil lei.

Pentru anul 2025 principalele modificări se numără îmbunătățirea condițiilor pentru beneficiarii de subvenții în cadrul formelor de subvenționare „plăți complementare”, „plăți în avans”, „plăți post investiție” și „plăți investiții pe etape”.

Alte reglementări includ subvenționarea sistemelor de suport pentru cultivarea legumelor și stimularea turismului rural prin dezvoltarea pensiunilor agroturistice și a turismului vitivinicol.

Sectorul vitivinicol va fi subvenționat cu 100 de mii de lei/ha pentru montarea sistemelor moderne de suport care vor permite mecanizarea lucrărilor de exploatare a plantațiilor viticole și, drept rezultat, va spori calitatea produselor vitivinicole moldovenești. Totodată, pentru fermierii care înființează plantații viticole cu soiuri de struguri autohtone și de selecție nouă se propun subvenții majorate cu 20,0 mii lei/ha.

Îmbunătățirea urgentă a guvernancei sectorului agricol – deja în anul 2025, sectorul care se cere și prin Programul de implementare a Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală. Fără un program de implementare, coerența și predictibilitatea politicilor agricole nu poate fi asigurată.

La moment se finalizează recoltarea floarea soarelui, din suprafața de 11500 ha sunt recoltate 97- 98 % , recolta medie fiind de 1,8 – 2,2 t/ha . Urmează recoltarea porumbului. Avem semănat – 7500 ha, deja sunt recoltate în jur de 500 ha, randamentul fiind de 5-6 t/ha. Lucrările de pregătire a solului pentru semănatul culturilor de toamnă se demarează în majoritatea gospodăriilor agricole.

